

Prima instanță: Judecătoria Comrat (V. Hrapacov)

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (G. Colev, Ș. Starciuc, A. Curdov)

DECIZIE

18 decembrie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, succesorul în drepturi Instituția Publică „Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură” împotriva Societății pe Acțiuni „AIDÎN”, intervenient accesoriu Curtea de Conturi privind încasarea subvențiilor acordate, dobânzii de întârziere și a penalităților,

împotriva deciziei din 10 iunie 2019 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a admis apelul declarat de Societății pe Acțiuni „AIDÎN”, s-a casat hotărârea Judecătoriei Comrat, sediul Central din 13 aprilie 2018 și s-a emis o hotărâre nouă de respingere a acțiunii ca neîntemeiată,

c o n s t a ț ă :

La 23 iunie 2017, Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, succesorul în drepturi Instituția Publică „Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „AIDÎN”, intervenient accesoriu Curtea de Conturi privind încasarea subvențiilor acordate, dobânzii de întârziere și a penalităților.

În motivarea cererii reclamantul a indicat că, în anul 2013 S.A. „AIDÎN” a primit o susținere financiară nerambursabilă de la stat în mărime de 1 176 458 de lei, pentru investițiile efectuate potrivit punctului 8 a prevederilor de bază din Regulamentul cu privire la modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 152 din 26.02.2013.

Potrivit raportului de audit Follow-up cu privire la aprecierea nivelului de implementare a cerințelor și recomandărilor auditului, recomandate potrivit Hotărârii Curții de Conturi nr. 55 din 08.12.2014 privind raportul de audit de corespundere a procesului de subvenționare a agriculturii pentru anul 2013, anexa la Hotărârea Curții

de Conturi nr. 1 din 24 ianuarie 2017 (pag. 34), s-a stabilit că în rezultatul contrapunerii informațiilor din actul de control al IFS Taraclia din 07.05.2015 și informației, anexată la dosar cu privire la subvenționare nr. 8/1303C0226, la solicitarea subvențiilor pentru anul 2013, S.A. „AIDÎN” a prezentat în calitate de documente, care confirmă procurarea utilajului și a echipamentului de prelucrare primară a cerealelor, două facturi, care deja au fost anulate de către furnizor („VAB Com” S.R.L.) admitând în acest context majorarea ilegală a subvențiilor (în baza facturilor indicate) în sumă de 738 000 de lei de la suma totală a subvențiilor calculată și achitată în mărime de 1 176 458 de lei.

Potrivit p. 11 Regulamentul cu privire la modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 152 din 26.02.2013, producătorii agricoli care, în perioada anilor 2010-2014, au prezentat date neveridice și documente false în vederea obținerii subvenției care au admis înstrăinarea investiției, casarea, defrișarea plantațiilor multianuale supuse subvenționării, conform perioadelor de timp specificate în prezentul Regulament, sunt obligați să restituie imediat suma subvenției, cu includerea acestora în Lista de interdicție a producătorilor agricoli.

În rezultatul neajunsurilor depistate S.A. „AIDÎN” prin cererea prealabilă a fost informată cu privire la necesitatea restituirii subvenției acordate, însă interpelările Agenției au fost ignorate.

De asemenea reclamantul a menționat că Contractul de acordare a subvenției încheiat între Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură în calitate de Organ contractual pe de o parte și S.A. „AIDÎN” în calitate de beneficiar pe de altă parte, p. 4.4 prevede că în cazul în care pe parcursul perioadei de valabilitate a contractului se stabilește că investiția pe care a fost acordată susținerea financiară a fost înstrăinată (diferite tipuri de acte juridice au consecințe de înstrăinare), în cazul constatărilor stabilite în limitele controlului de acordare a actelor nevalabile/false pentru primirea susținerii financiare în cazul, când beneficiarul intră în proces de insolabilitate, declarate în modul prevăzut de lege, beneficiarul este obligat să restituie subvenția recepționată.

Iar în cazul comiterii încălcărilor, indicate în contract, beneficiarului îi va fi adăugată dobânda de întârziere, în conformitate cu prevederile art. 585 și 619 CC, precum și penalitatea în mărime de 0,01% de la volumul susținerii financiare acordate, pentru fiecare zi, calculată de la data comiterii încălcării potrivit prevederilor din prezentul contract.

Potrivit art. 575 alin. (1) CC RM, în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând. Dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligației, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului.

Potrivit art. 624 alin. (1) CC RM, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani.

Din motivul că clauza penală este o prevedere contractuală și trebuie să fie respectată întocmai, în rezultat, pîrîtul și-a asumat riscul de penalitate în mărime de 0,01% din volumul susținerii financiare acordate, pentru fiecare zi, calculată din data comiterii încălcării.

Iar în cazul comiterii încălcărilor, indicate în contract, beneficiarului îi va fi adăugată dobânda de întârziere, în conformitate cu prevederile art. 585 și 619 CC, precum și penalitatea în mărime de 0,01% de la volumul susținerii financiare acordate, pentru fiecare zi, calculată de la data comiterii încălcării potrivit prevederilor din prezentul contract.

În conformitate cu art. 619 alin. (2) CC RM, pe perioada întârzierii, obligațiilor pecuniare se aplică dobânda de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Sub rata de dobânzi de finanțare este necesar de înțeles acea rată de dobândă, care se aplică de BNM în cadrul operațiilor financiare de scurtă durată de bază.

Dobânda de întârziere nu reprezintă o clauză penală legală, deoarece clauza penală se încasează indiferent de proveniența serviciului îndatorat (bănesc sau de altă origine). Dobânda de întârziere reprezintă în sine plata pentru folosirea resurselor financiare străine, din care considerente, reclamantul este în drept să pretindă la majorarea de întârziere, precum și la dobânda de întârziere, calculată potrivit art. 619 CC RM.

Dobânda de întârziere este pasibilă încasării din momentul punerii debitorului în întârziere.

Potrivit p. 4.5 din contractul de acordare a susținerii financiare, dobânda de întârziere și penalitatea vor fi calculate din data comiterii încălcării. S.A. „AIDÎN” a comis încălcarea în momentul interpelării subvențiilor, în mod conștient prezentând Agenției facturi, care au fost anulate de către furnizor pînă la momentul interpelării subvențiilor. Astfel, prin prisma prevederilor art. 4.5 din contractul indicat, dobânda de întârziere și penalitatea va fi calculată din data încheierii contractului, acordării susținerii financiare nr. 226 din 16.04.2013.

Potrivit Hotărîrii Guvernului nr. 60 din 04.02.2010, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, este un organ administrativ, subordonat Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, responsabil de gestionarea resurselor financiare destinate pentru susținerea producătorilor agricoli, monitorizarea repartizării acestora și evaluarea cantitativă și calitativă a impactului generat de măsurile de susținere a agricultorilor de către stat.

De asemenea S.A. „AIDÎN” a încălcat atît prevederile Regulamentului cu privire la subvenționare, cît și prevederile contractuale, indicate mai sus. Iar în cazul gestionării efective a fondului de subvenționare a agriculturii producătorilor se impută necesitatea restituirii de către S.A. „AIDÎN”, a subvenției acordate în mărime de 738 000 de lei.

A solicitat reclamantul încasarea de la pîrît a subvențiilor acordate în mărime totală de 738 000 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 565 227,12 de lei, penalitatea în mărime de 112 618 lei, cît și cheltuielile judiciare.

La 28 august 2017 reclamantul Instituția publică „Agenția de Intervenție și plăți pentru agricultură” (succesorul de drept al Organului Administrativ „Agenția de intervenție și plăți pentru agricultură”) a depus cererea cu privire la majorarea cerințelor acțiunii (f.d. 92-96), în care a indicat că de fapt, în anul 2014 S.A. „AIDÎN” s-a folosit de subvenție în mărime de 6 080 400 de lei, potrivit cauzei cu privire la subvenție 7/1403C0153 și în sumă de 5 727 985 de lei, potrivit cauzei cu privire la subvenție nr. 7/1405001734, pentru investiții, efectuate potrivit Măsurii nr. 7, Regulamentului cu privire la subvenționare pentru anul 2014, aprobat prin Hotărîrea Guvernului cu nr. 135 din 24.02.2014 și anume procurarea a 198 și

respectiv a 165 de vite.

La data de 22 mai 2017, potrivit ordinului acestei Agenții de intervenție și plăți pentru agricultură cu nr. 45 din 07.04.2017 privind aprobarea graficului de control al plăților efectuate, grupul lucrativ în limitele gestionării inspecției și controlul pe sectorul Agenției, au ieșit la verificare cu scopul controlului respectării prevederilor contractuale, corespunderii criteriilor de folosire după destinație a obiectelor de investiție și s-a constatat că potrivit cauzei cu privire la subvenție nr.7/1403CO153 au fost predate la tăiere 5 vite. Iar potrivit cauzei cu privire la subvenție nr. 7/1405CO1734, de asemenea s-au predat 5 vite.

S.A. AIDÎN” i s-a adus la cunoștință prin avertizarea cu privire la neajunsurile depistate și s-a solicitat întoarcerea de bună voie a subvenției animalelor, predate la tăiere, însă S.A. „AIDÎN” a ignorat scrisoarea Agenției.

Potrivit pct. 73 sub pct. 4 Regulamentul cu privire la subvenționare pentru anul 2014 din Hotărârea Guvernului nr. 135 din 24.02.2014, beneficiarul subvenției destinate scopului specificat la punctul 68 din prezentul Regulament nu este în drept să înstrăineze/sacrifice obiectul subvenționării de la data semnării contractului de acordare a sprijinului financiar, timp de 4 ani – pentru vaci, junei.

Potrivit pct. 74 din Regulamentul mai sus indicat, producătorii agricoli care au înstrăinat (vândut, donat, schimbat etc.), sacrificat sau care s-au făcut vinovați de pieirea animalelor, pînă la expirarea termenului prevăzut, sunt obligați să restituie suma subvenției, cu excepția situațiilor de forță majoră, precum și a cazurilor de epizootie sau de anomalii reproductive, confirmate în modul stabilit.

Potrivit Contractului de acordare a susținerii financiare încheiat între Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și S.A. „AIDÎN” în calitate de beneficiar pe de altă parte p. 2.1 prevede că beneficiarul este obligat: să asigure folosirea după destinație a investiției, pentru care a fost solicitat ajutorul financiar; să asigure obiectele de investiție în conformitate cu cele mai bune practici în acest domeniu cu scopul asigurării protecției mediului înconjurător, sănătatea animalelor și a plantelor; să nu permită înstrăinarea în nici o formă a investiției la care a fost primită susținerea financiară pe termen de 3 ani din momentul semnării acestui contract; să asigure toate condițiile pentru desfășurarea măsurilor adecvate de control al plăților efectuate de către reprezentanții împuterniciți de către partea contractantă în limita termenului valabilității prezentului contract inclusiv și accesul la locurile și încăperile, în care a fost efectuată investiția obiectului subvenției, la documentele juridice, financiare, tehnice, care au servit drept temei pentru efectuarea și dezvoltarea acestei investiții și etc.; să respecte pe tot parcursul contractul condițiile de admisibilitate și criteriile de apreciere, care au devenit temei de autorizare a cererii cu privire la acordarea susținerii financiare; să informeze partea contractantă Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cît mai curînd posibil, însă nu mai tîrziu de 10 zile cu privire la orice circumstanțe, care puteau să împiedice executarea corespunzătoare a contractului; să informeze partea contractantă cu privire la apariția oricărei schimbări survenite în realizarea adecvată a investiției, în privința căreia a fost aplicată subvenția.

Potrivit punctului 4.4., din contractul indicat, în cazul în care pe parcursul termenului contractului s-a stabilit că investiția, pentru care a fost acordată susținerea financiară a fost înstrăinată „printr-un orice tip de act juridic, care are efect de înstrăinare”, în cazul înstrăinării în limitele inspecției/controlului, acordarea documentelor nevalabile/false cu scopul primirii susținerii financiare în

cazul în care Beneficiarul intră în procedura insolvenței anunțată în conformitate cu legea, beneficiarul va restitui subvenția primită.

Iar pct. 4.5. prevede că, în cazul comiterii încălcărilor indicate în punctul 4.4. din contract, Beneficiarului îi va fi adăugată dobânda de întârziere în conformitate cu prevederile articolelor 585, 619 CC RM, precum și penalitatea în mărime de 0,01% de la valoarea susținerii financiare acordate pentru fiecare zi de întârziere, calculată din data încălcării comise, potrivit prevederilor prezentului contract.

A menționat că în contrar prevederilor contractuale Agenția nu a fost informată în modul corespunzător cu privire la circumstanțele, care au împiedicat executării corespunzătoare a contractului, de asemenea nu au fost informate despre careva schimbări, survenite în realizarea neadecvată a investițiilor, în privința căreia a fost aplicată subvenția.

A indicat că S.A. „AIDÎN” a încălcat atât prevederea Regulamentului cu privire la subvenții, precum și prevederile contractuale mai sus indicate.

A susținut că alocarea de subvenții este determinată cu scopurile, indicate Măsura nr. 7 Regulamentul cu privire la subvenționare, însă în situația creată, acestea nu vor fi atinse.

Cu scopul gestionării efective a fondului de subvenționare a producătorilor agricoli este necesar: în conformitate cu contractul de acordare a susținerii financiare nr. 153 din 14.04.2014, S.A. „AIDÎN” trebuie să restituie subvenția în mărime de 153 545 de lei, primită în baza cauzei cu privire la subvenție nr.7/1403C0153, conform căruia i-au fost subvenționate 190 de junci, dintre care 5 au fost predate la tăiere (6 080 400 de lei suma subvenției primite împărțită la 198 de animale este egală cu 30 709,09 de lei pentru un animal și se înmulțește la 5 animale, predate la tăiere, este egal cu 153 545,45 de lei - suma subvenției, care urmează a fi restituită).

În conformitate cu contractul cu privire la acordare a susținerii financiare nr. 1734 din 28.05.2014, S.A. „AIDÎN” trebuie să restituie subvenția în mărime de 173 575,03 de lei, primită în baza cauzei cu privire la subvenție nr.7/1405C01734, potrivit căruia au fost subvenționate 165 de junci, dintre care 5 au fost predate la tăiere (5 727 985 de lei suma subvenției primite împărțită la 165 de animale este egală cu 34 715,06 de lei pentru un animal și se înmulțește la 5 animale, predate la tăiere, este egal cu 173 575,03 de lei - suma subvenției, care urmează a fi restituită).

A indicat că dobânda de întârziere este pasibilă încasării din data de 22.05.2017, din momentul stabilirii încălcării.

Reclamantul a solicitat încasarea de la S.A. „AIDÎN” în beneficiul Instituției Publice „Agenția de intervenție și plăți pentru agricultură”:

- 738 000 de lei în scopul restituirii subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 226 din 16.04.2013;

- 565 227,12 de lei în calitate de dobândă de întârziere la subvențiile acordate care urmează a fi restituite în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 226 din 16.04.2013;

- 112 618 lei în calitate de penalitate pentru încălcarea termenului de restituire a subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 226 din 16.04.2013;

- 173 575,03 de lei cu scopul restituirii subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 1734 din 28.05.2014;

- 7527,93 de lei în calitate de dobândă de întârziere la subvențiile acordate care urmează a fi restituite în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr.

1734 din 28.05.2014;

- 1579,53 de lei în calitate de penalitate pentru încălcarea termenului de restituire a subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 1734 din 28.05.2014;

- 153 545 de lei cu scopul restituirii subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 153 din 14.04.2014;

- 6659,23 de lei în calitate de dobândă de întârziere la subvențiile acordate care urmează a fi restituite în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 153 din 14.04.2014;

- 1397,26 de lei în calitate de penalitate pentru încălcarea termenului de restituire a subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 153 din 14.04.2014;

- încasarea cheltuielilor judiciare de la pîrît.

Prin hotărârea din 13 aprilie 2018 a Judecătorei Comrat, sediul Central s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, succesorul în drepturi Instituția Publică „Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură” împotriva Societății pe Acțiuni „AIDÎN” privind încasarea subvențiilor acordate, dobînzii de întârziere și a penalităților,

S-a încasat de la S.A. „AIDÎN” în beneficiul Instituției Publice „Agenția de intervenție și Plăți pentru Agricultură”:

- 738 000 de lei în scopul restituirii subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 226 din 16.04.2013;

- 565 227,12 de lei în calitate de dobândă de întârziere la subvențiile acordate care urmează a fi restituite în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 226 din 16.04.2013;

- 112 618 de lei în calitate de penalitate pentru încălcarea termenului de restituire a subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 226 din 16.04.2013;

- 173 575,03 de lei cu scopul restituirii subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 1734 din 28.05.2014;

- 7527,93 de lei în calitate de dobândă de întârziere la subvențiile acordate care urmează a fi restituite în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 1734 din 28.05.2014;

- 1579,53 de lei în calitate de penalitate pentru încălcarea termenului de restituire a subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 1734 din 28.05.2014;

- 153 545 de lei cu scopul restituirii subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 153 din 14.04.2014;

- 6659,23 de lei în calitate de dobândă de întârziere la subvențiile acordate care urmează a fi restituite în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 153 din 14.04.2014;

- 1397,26 de lei în calitate de penalitate pentru încălcarea termenului de restituire a subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 153 din 14.04.2014;

S-a încasat de la S.A. „AIDÎN” în beneficiul bugetului de stat, taxa de stat în mărime de 50 000 de lei.

Prin decizia din 10 iunie 2019 a Curții de Apel Comrat, s-a admis cererea de apel declarată de S.A. „AIDÎN”.

S-a casat hotărârea din 13 aprilie 2018 a Judecătoria Comrat, sediul Central și s-a emis o hotărâre nouă prin care: s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, succesorul în drepturi Instituția Publică „Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură” împotriva Societății pe Acțiuni „AIDÎN” privind încasarea subvențiilor acordate, dobânzii de întârziere și a penalităților, ca neîntemeiată.

La 04 septembrie 2019 Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei recurate și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, consideră lipsite de suport legal concluzia instanței de apel prin care a conchis ca neîntemeiată pretenția Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură privind rambursarea subvenției în mărime de 738 000 de lei.

Ca suport probatoriu, instanța de apel a invocat Ordonanța privind neînceperea urmăririi penale din 02.03.2015, emisă de Procurorul din cadrul Procuraturii Generale, Mihai Uglea.

A menționat că Ordonanța dată nu este pertinentă cauzei or, Ordonanța Procurorului în cadrul Procuraturii Generale, Mihai Uglea, privind refuzul de a începe urmărirea penală, a fost emisă la data de 02.03.2015, în timp ce Raportul Auditului FOLLOW-UP, prin care s-a constatat că S.A. „AIDÎN” a prezentat două facturi care erau deja anulate de către furnizor, a fost aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 1 din 24.01.2017, adică post-factum emiterii Ordonanței.

Mai mult, în Raportul de audit precitat, este expres prevăzut că a fost supusă examinării informația din actul de control al IFS Taraclia din 07.05.2015, adică informația existentă după data emiterii Ordonanței din 02.03.2015. Astfel, cele 2 facturi menționate conform Raportului Auditului FOLLOW-UP, nu constituie obiectul de examinare a Ordonanței din 02.03.2015 emisă de Procurorul din cadrul Procuraturii Generale, Mihai Uglea, privind refuzul de a începe urmărirea penală.

Subsidiar, asupra relațiilor civile existente între părțile contractante, Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură și S.A. „AIDÎN”, nu poate fi aplicată legea penală și/sau procesual penală, respectiv, procurorul nu se poate expune asupra acestor aspecte.

Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură nu contestă că S.A. „AIDÎN” a procurat utilajul agricol pentru care a beneficiat de subvenții, ci faptul că producătorul agricol a prezentat 2 facturi care deja erau anulate de către furnizor la momentul depunerii dosarului de subvenționare, prin care a beneficiat de sprijin financiar majorat.

Astfel, ceea ce urma a fi examinat de către instanța de apel, nu este faptul dacă S.A. „AIDÎN” a fost vinovat sau nu pentru anularea celor 2 facturi, ci faptul că S.A. „AIDÎN” a prezentat aceste 2 facturi anulate la Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, fără a informa despre acest fapt.

Respectiv, în momentul în care cele 2 facturi fiscale care confirmau achitarea utilajului pentru care S.A. „AIDÎN” a beneficiat de subvenții au fost anulate, S.A. „AIDÎN” nu a achitat integral costul echipamentelor tehnologice și a utilajelor noi, respectiv, nu este eligibil pentru a beneficia de sprijin financiar.

Instanța de apel prin aplicarea art.117 lin. (1) Cod Fiscal, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată. Or, la caz, nimeni nu contestă că SRL „V.A.B. COM” a anulat facturile fiscale invocate, fapt de care a fost informat S.A. „AIDÎN”, ci faptul

că aceste 2 facturi anulate au fost anexate de către S.A. „AIDÎN” la dosarul de subvenționare nr.8/1303C0226.

Respectiv, despre faptul anulării facturilor fiscale de către SRL „V.A.B. COM”, S.A. „AIDÎN” a fost informată, iar în baza legii, acesta urma să le scoată de la evidență.

Respectiv, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, și anume prevederile pct.5 și pct.10 din Regulamentul evidența, eliberarea, păstrarea și utilizarea formularelor tipizate de documente primare cu regim special, aprobat prin HG nr.294 din 17.03.1998.

Despre anularea celor 2 facturi fiscale, S.A. „AIDÎN” nu a notificat AIPA, în termen de cel mult 10 zile, fapt ce denotă rea-credința beneficiarului de subvenții/intimatului, prin care a fost admisă încălcarea prevederilor pct.9, subpct.1), subpct.8); pct.80; pct.135 din Regulamentul de subvenționare pentru anul 2013, precum și a pct.2.1.6, pct.2.1.7 și pct.2.1.8 din Contractul de acordare a sprijinului financiar nr. 226 din 16.04.2013.

În aceeași ordine de idei, în temeiul pct. 11 al Regulamentului cu privire la aprobarea modului de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2013, aprobat prin HG nr. 152 din 26.02.2013, producătorii agricoli care, în perioada 2010-2013 au prezentat date neveridice și documente false în vederea obținerii subvenției sau au admis înstrăinarea investiției (casarea, defrișarea plantațiilor multianuale) supuse subvenționării, conform perioadelor de timp specificate în prezentul Regulament, sînt obligați să restituie suma subvenției, cu includerea acestora în lista de interdicție a producătorilor agricoli.

Subsidiar, contractul de acordare a subvenției nr.226 din 16.04.2013, pct. 4.4 prevede că, în cazul în care pe parcursul perioadei de valabilitate a contractului, se constată că investiția pentru care s-a acordat sprijin financiar a fost înstrăinată (prin orice tip de act juridic care produce efectul înstrăinării), în cazurile constatările stabilite în cadrul inspecțiilor/controalelor a prezentării documentelor neveridice/false în vederea accesării sprijinului financiar în cazul în care beneficiarul intră în procedura insolvenței, declarate în modul prevăzut de lege, beneficiarul este obligat să restituie subvenția recepționată.

Respectiv, S.A. „AIDÎN” este obligată să restituie suma de 738 000 de lei, primiți în baza dosarului de subvenționare nr.8/1303C0226, urmare a prezentării datelor denaturate în privința celor 2 facturi invocate.

Instanța de apel, în mod eronat a conchis că în situația examinată ne aflăm în prezența anomaliilor reproductive, cauză care exclude obligația beneficiarului de subvenții de a rambursa mijloacele financiare primite. Or, conform Fișei de verificare nr.183 din 22.05.2017, procesul-verbal nr.34 privind constatarea iregularităților din 22.05.2017, s-a constatat că în cazul dosarului de subvenționare nr.7/1405C01734, SA „AIDÎN” a sacrificat 5 bovine, identificate cu nr. crotaliei: xxxxx.

A menționat că nici în cadrul examinării cererii de chemare în judecată în prima instanță, cât și în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, S.A. „AIDÎN” nu a prezentat nici un document confirmativ privind existența anomaliilor reproductive în privința bovinei cu nr. crotaliei xxxxxxx

Cu privire la Actul din 11.01.2016 și Actul din 28.01.2017 a menționat că acestea nu sunt eliberate în conformitate cu legislația în vigoare, deci nu au valoare

juridică. Or, acestea nu sunt înregistrate într-un Registru de evidență a acestor tipuri de documente, și nici nu este aplicată ștampila umedă a persoanelor care ar fi făcut parte din Comisia ce a întocmit aceste acte: a reprezentantului Agenției Naționale Pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) din r. Comrat, a medicului veterinar.

Privitor la dosarul de subvenționare nr.7/1403C0153, prin Fișa de verificare nr.184 din 22.03.2017, procesul-verbal privind constatarea iregularităților din 22.05.2017, s-a constatat că bovinele cu nr. crotaliei xxxxxxxx au fost sacrificate.

În privința bovinei cu nr. crotaliei xxxxxxxx0, S.A. „AIDÎN” a prezentat copia unui așa numit Act din 04.02.2015, care consemnează că cauza morții bovinei cu nr. crotaliei NL758020220 este infarct.

Respectiv, instanța de apel a interpretat și aplicat eronat prevederea pct.74 din Regulamentul de subvenționare pentru anul 2014 or, infarctul nu se încadrează nici în situația de forță majoră, nu reprezintă nici epizootie și nici anomalie reproductivă.

Astfel, instanța de fond întemeiat a stabilit că S.A. „AIDÎN” a încălcat atât prevederile Regulamentului de subvenționare, cât și prevederile contractuale menționate mai sus.

Totodată, a susținut că alocarea subvențiilor este determinată de obiectivele aferente Măsurii 7 a Regulamentului de subvenționare pentru anul 2014, însă în situația creată acestea nu vor fi atinse.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 10 iunie 2019 a Curții de Apel Comrat a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 05 iulie 2019 (f.d.42, vol.II) și recepționată de către recurent la 15 iulie 2019 (f.d.44, vol.II).

Astfel, recursul declarat la 04 septembrie 2019 de Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 20 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat, va casa decizia instanței de apel și va menține hotărârea primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2), (4) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Materialele cauzei denotă că la 16 aprilie 2013 între Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură și S.A. „AIDÎN” a fost încheiat contract de acordare a sprijinului financiar nr.226, în baza căruia pîrîtul a obținut de la stat sprijinul financiar nerambursabil în valoare de 1 176 458 de lei (f.d.52-55).

Prin ordinul de plată nr.3287 din 23 aprilie 2013 se confirmă faptul obținerii de către S.A. „AIDÎN” de la stat al sprijinului financiar nerambursabil în valoare de 1 176 458 de lei (f.d. 56).

La 14 aprilie 2014 între Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură a fost încheiat contractul de acordare a sprijinului financiar nr.153, în baza căruia S.A. „AIDÎN” a obținut de la stat sprijinul financiar nerambursabil în valoare de 6080400 de lei, pentru procurarea animalelor de prăsilă și menținerea fondului genetic (f.d.108-110).

La 28 mai 2014 între Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură și S.A. „AIDÎN” a fost încheiat contractul de acordare a sprijinului financiar nr.1734, în baza căruia S.A. „AIDÎN” a obținut de la stat sprijinul financiar nerambursabil în valoare de 5 727 798 de lei, pentru procurarea animalelor de prăsilă și menținerea fondului genetic (f.d.111-113).

Faptul obținerii de la stat al sprijinului financiar nerambursabil de către S.A. „AIDÎN” pentru procurarea animalelor de prăsilă și menținerea fondului genetic se confirmă prin ordinele de plată nr.10503 din 16 aprilie 2014 în sumă de 6 080 400 de lei și nr. 11212 din 28 mai 2014 în sumă de 5 727 798 de lei (f.d.114-115).

Prin pretențiile nr.50/07 din 15 mai 2017 și nr.120/07 din 05 iulie 2017, Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură a solicitat de la S.A. „AIDÎN” restituirea a unei părți din suma subvențiilor acordate la contractele de sprijin financiar (f.d. 50, 105-106).

Pretenția nr.50/07 din 15 mai 2017 a fost recepționată de S.A. „AIDÎN” la 26 mai 2017, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d.51), iar pretenția nr.120/07 din 05 iulie 2017 expediată la adresa juridică a pîrîtului a fost restituită cu mențiunea „plecat” (f.d.107).

Înaintând prezenta acțiune în judecată împotriva S.A. „AIDÎN”, Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură a solicitat încasarea de la S.A. „AIDÎN”:

- 738 000 de lei în scopul restituirii subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 226 din 16.04.2013;
- 565 227,12 de lei în calitate de dobîndă de întârziere la subvențiile acordate

care urmează a fi restituite în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 226 din 16.04.2013;

- 112 618 de lei în calitate de penalitate pentru încălcarea termenului de restituire a subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 226 din 16.04.2013;

- 173 575,03 de lei cu scopul restituirii subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 1734 din 28.05.2014;

- 7527,93 de lei în calitate de dobândă de întârziere la subvențiile acordate care urmează a fi restituite în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 1734 din 28.05.2014;

- 1579,53 de lei în calitate de penalitate pentru încălcarea termenului de restituire a subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 1734 din 28.05.2014;

- 153 545 de lei cu scopul restituirii subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 153 din 14.04.2014;

- 6659,23 de lei în calitate de dobândă de întârziere la subvențiile acordate care urmează a fi restituite în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 153 din 14.04.2014;

- 1397,26 de lei în calitate de penalitate pentru încălcarea termenului de restituire a subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 153 din 14.04.2014;

- încasarea cheltuielilor judiciare de la pîrît.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță, prin hotărârea din 13 aprilie 2018 a admis cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, succesorul în drepturi Instituția Publică „Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură” împotriva Societății pe Acțiuni „AIDÎN” privind încasarea subvențiilor acordate, dobînzii de întârziere și a penalităților.

S-a încasat de la S.A. „AIDÎN” în beneficiul Instituției Publice „Agenția de intervenție și Plăți pentru Agricultură”:

- 738 000 de lei în scopul restituirii subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 226 din 16.04.2013;

- 565 227,12 de lei în calitate de dobândă de întârziere la subvențiile acordate care urmează a fi restituite în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 226 din 16.04.2013;

- 112 618 de lei în calitate de penalitate pentru încălcarea termenului de restituire a subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 226 din 16.04.2013;

- 173 575,03 de lei cu scopul restituirii subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 1734 din 28.05.2014;

- 7527,93 de lei în calitate de dobândă de întârziere la subvențiile acordate care urmează a fi restituite în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 1734 din 28.05.2014;

- 1579,53 de lei în calitate de penalitate pentru încălcarea termenului de restituire a subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 1734 din 28.05.2014;

- 153 545 de lei cu scopul restituirii subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 153 din 14.04.2014;

- 6659,23 de lei în calitate de dobândă de întârziere la subvențiile acordate

care urmează a fi restituite în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 153 din 14.04.2014;

- 1397,26 de lei în calitate de penalitate pentru încălcarea termenului de restituire a subvențiilor acordate în baza contractului de acordare a susținerii financiare nr. 153 din 14.04.2014;

S-a încasat de la S.A. „AIDÎN” în beneficiul bugetului de stat, taxa de stat în mărime de 50 000 de lei.

Curtea de Apel Comrat, verificând legalitatea actului de dispoziție adoptat de către instanța de fond, prin decizia decizia din 10 iunie 2019 a admis cererea de apel declarată de S.A. „AIDÎN”.

S-a casat hotărârea din 13 aprilie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Central și s-a emis o hotărâre nouă prin care: s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, succesorul în drepturi Instituția Publică „Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură” împotriva Societății pe Acțiuni „AIDÎN” privind încasarea subvențiilor acordate, dobânzii de întârziere și a penalităților, ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că prima instanță nu a stabilit și elucidat circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea cauzei, eronat a aplicat normele de drept material și eronat a interpretat legea, ceea ce constituie temei pentru casarea hotărârii atacate.

A menționat că circumstanțele de fapt, expuse în acțiune cu privire la prezentarea de către S.A. „AIDÎN” a datelor neveridice cu scopul primirii ilegale a subvențiilor de stat, se combat prin ordonanța procurorului secția cercetări financiar-economice a Procuraturii Generale, Mihail Uglea cu privire la refuzul în începerea urmăririi penale și încetarea procesului penal, pornită în baza înștiințării Curții de Conturi, în conformitate cu care veridic s-a stabilit că a avut loc încheierea și executarea tranzacției între S.R.L. „V.A.B. COM” și S.A. „AIDÎN” și și-a găsit confirmarea, că utilajul adus în baza facturilor eliberate de către S.R.L. „V.A.B. COM” instalat pe teritoriul întreprinderii S.A. „AIDÎN” este în stare de funcționare și se folosește după destinație, că acest utilaj a fost instalat și pus în funcție în baza actului din 16.11.2012 semnat de către comisie, inclusiv și cu participarea reprezentantului subdiviziunii teritoriale a Agenției de intervenție și plăți pentru agricultură, de asemenea că acest utilaj a fost primit în modul stabilit și a fost înregistrat în evidența contabilă al întreprinderii în calitate de mijloace de bază.

A stabilit că faptul anulării facturilor, eliberate de către S.R.L. „V.A.B. COM” nu poate fi pus în vinovăția S.A. „AIDÎN”, în legătură cu care fapt eronată este concluzia instanței de judecată cu privire la faptul că S.A. „AIDÎN” a prezentat în calitate de documente, care confirmă procurarea utilajului și a echipamentului pe prelucrare primară a cerealelor, două facturi, care deja au fost anulate de către furnizor (S.R.L. „V.A.B. COM”), și de aceea cerințele acțiunii în această parte sunt neîntemeiate.

A constatat că pentru a-i imputa pîrîtului încălcarea pct. 74 din Regulament, reclamantul trebuie în primul rînd să dovedească vinovăția S.A. „AIDÎN” de pierrea animalelor, întrucît potrivit prevederilor art. 122 alin. (1) CPC, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

A considerat că prima instanță eronat a ajuns la concluzia cu privire la admiterea cerințelor acțiunii, deoarece Instituția Publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru

Agricultură”, la examinarea cazului indicat în calitate de executare ilegală a contractului de subvenționare, nu a adus probe concludente și/sau pertinente, care ar fi putut servi ca temei pentru admiterea acțiunii.

Astfel, Colegiul instanței de apel a ajuns la concluzia cu privire la lipsa vinovăției S.A. „AIDÎN” S.R.L., în legătură cu care fapt a considerat că cerințele acțiunii urmează a fi respinse ca neîntemeiate. Luînd în considerație faptul, că colegiul a ajuns la concluzia cu privire la refuzul în admiterea cerințelor acțiunii ale Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cu privire la încasarea subvențiilor acordate, cerințele cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, penalității și a cheltuielilor judiciare de asemenea sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse.

Examinând concluziile expuse în decizia contestată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluziile instanței de apel neîntemeiate, rezultate din aprecierea incorectă a circumstanțelor pricinii și interpretarea eronată a normelor de drept material, pe când prima instanță, argumentat și întemeiat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante și cu trimitere la probele administrate, având în susținere cadrul legal aplicabil, corect a ajuns la concluzia admiterii acțiunii, fapt care constituie temei de casare a deciziei pronunțate și menținere a hotărârii primei instanțe din următoarele.

În susținerea concluziei date se rețin prevederile art. 14 alin. (1) Cod civil (redacția legii în vigoare până la 01.03 2019), care stipulează că persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

Conform art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform art. 514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 572 alin. (1), (2) Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații.

Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 585 Cod civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Conform art. 602 Cod civil, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă.

Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Repararea prejudiciului cauzat prin întârziere sau prin o altă executare necorespunzătoare a obligației nu-l eliberează pe debitor de executarea obligației în natură, cu excepția cazurilor cînd datorită unor circumstanțe obiective, creditorul pierde interesul pentru executare.

Dreptul creditorului de a cere despăgubiri în locul prestației se exercită în condițiile suplimentare de la art.609. Creditorul poate cere despăgubiri pentru întârzierea executării obligației doar în condițiile suplimentare privind întârzierea prevăzute la art.617. În cazul unui contract sinalagmatic, creditorul poate cere despăgubiri pentru neexecutarea obligației debitorului doar după rezoluțiune, conform art.737.

Prin urmare, neexecutarea obligațiilor contractuale generează un raport juridic de răspundere contractuală conținutul căruia se reduce la dreptul creditorului de a pretinde despăgubiri pentru neexecutare și obligația debitorului de a plăti aceste despăgubiri.

Conform art. 585 Cod civil, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Prin clauză penală se poate garanta numai o creanță valabilă.

Clauza penală poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligației garantate prin clauza penală sau a părții neexecutate.

Părțile pot conveni asupra unei clauze penale mai mari decât prejudiciul.

Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea nu se datorează vinovăției sale.

Potrivit pct.11 al Regulamentului cu privire la aprobarea modului de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.152 din 26.02.2013, producătorii agricoli care, în perioada 2010–2013, au prezentat date neveridice și documente false în vederea obținerii subvenției sau au admis înstrăinarea investiției (casarea, defrișarea plantațiilor multianuale) supuse subvenționării, conform perioadelor de timp specificate în prezentul Regulament, sînt obligați să restituie suma subvenției, cu includerea acestora în Lista de interdicție a producătorilor agricoli.

Potrivit pct.75 al Regulamentului cu privire la aprobarea modului de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.152 din 26.02.2013, producătorii agricoli care au înstrăinat (vîndut, donat, schimbat etc.), sacrificat sau care s-au făcut vinovați de pieirea animalelor, pînă la expirarea termenului prevăzut, sînt obligați să restituie suma subvenției, cu excepția situațiilor de forță majoră, precum și a cazurilor de epizootie sau de anomalii reproductive, confirmate în modul stabilit.

Raportând normele citate la materialele cauzei, instanța de recurs conchide că prima instanță corect a ajuns la concluzia admiterii cererii de chemare în judecată și întemeiat a dispus încasarea din contul S.A. „AIDÎN” în beneficiul reclamantului a sumei de 738 000 de lei în scopul restituirii subvențiilor acordate la contractul de acordare a sprijinului financiar nr.226 din 16 aprilie 2013, a sumei de 173 575,03 de lei în scopul restituirii subvențiilor acordate la contractul de acordare a sprijinului financiar nr.1734 din 28 mai 2014 și a sumei de 153 545 de lei în baza căruia pîrîtul a obținut de la stat sprijinul financiar nerambursabil în scopul restituirii subvențiilor acordate la contractul de acordare a sprijinului financiar nr. 153 din 14 aprilie 2014.

Or, după cum rezultă din materialele cauzei Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a acordat pîrîtului S.A. „AIDÎN” sumele sus menționate pentru procurarea utilajului și echipamentului de prelucrare primară a cerealelor, cît și pentru procurarea animalelor de prăsilă și menținerea fondului genetic, fapt necontestat de către pîrît, iar în cadrul controlului efectuat potrivit Hotărîrii Curții de Conturi nr. 55 din 08 decembrie 2014, s-a constatat că S.A. „AIDÎN” la solicitarea subvențiilor pentru anul 2013, a prezentat în calitate de documente care confirmă procurarea utilajului și echipamentului de prelucrare a cerealelor două facturi fiscale, care deja au fost anulate de către furnizor, admițînd sporirea ilegală a subvențiilor în sumă de 738 000 de lei de la suma totală subvențiilor calculate și achitate în sumă

de 1 176 458 de lei, cât și în urma verificărilor efectuate de către grupul de lucru din cadrul Direcției Investiții și control în teren a Agenției, s-a constatat că conform dosarului de subvenționare nr.7/1403CO153 au fost sacrificate 5 bovine, iar conform dosarului de subvenționare nr.7/1405CO1734 la fel au fost sacrificate 5 bovine.

Colegiul reține că pîrîtul nu a prezentat instanței de judecată nici un mijloc de probă pertinent și admisibil, care ar exclude obligația beneficiarului de subvenții de a rambursa mijloacele financiare primite.

Ca urmare, nu poate fi reținută concluzia instanței de apel precum că prima instanță nu a stabilit și elucidat circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea cauzei, eronat a aplicat normele de drept material și eronat a interpretat legea.

De asemenea, Colegiul reține ca fiind justă și aprecierea de către prima instanță cu privire la încasarea dobînzii de întîrziere în temeiul prevederilor art. 585, 619 Cod civil și a condițiilor contractuale, cât și a informației privind mărimea ratei de bază a Băncii Naționale a Moldovei și corect a dispus încasarea din contul pîrîtului a dobînzii de întîrziere în mărime de 565 227,12 de lei în baza contractului de acordare a sprijinului financiar nr.226 din 16 aprilie 2013, a sumei de 7527,93 de lei în baza contractului de acordare a sprijinului financiar nr.1734 din 28 mai 2014, și a dobînzii de întîrziere în mărime de 6659,23 de lei în baza contractului de acordare a sprijinului financiar nr.153 din 14 aprilie 2014.

Tot aici, Colegiul reține ca fiind relevante și juste constatările primei instanțe cu privire la pretenția de încasare a penalității în conformitate cu prevederile art. 624 alin. (1) Cod civil din care rezultă că, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Din prevederile pct. 4.5 din contractele de acordare a sprijinului financiar nerambursabil rezultă că în cazul comiterii încălcărilor specificate la pct.4.4 al contractului, beneficiarului i se va calcula dobînzii de întîrziere în conformitate cu prevederile art.585 și 619 al Codului civil, precum și penalități în mărime de 0,01% din valoarea sprijinului financiar acordat, pentru fiecare zi de întîrziere, calculată din data comiterii încălcării, conform prevederilor contractuale. Astfel, raportînd cele constatate la caz la normele legale nominalizate și pct. 4.5 din contractele de acordare a sprijinului financiar nerambursabil, cerința reclamantului privind încasarea penalității este întemeiată.

În conexiunea celor relatate se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunile cu care a fost investită, ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când prima instanță în mod temeinic și legal a admis acțiunea depusă de Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, succesorul în drepturi Instituția Publică „Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură”.

Așa fiind, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), 445 alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură.

Se casează decizia din 10 iunie 2019 a Curții de Apel Comrat, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, succesorul în drepturi Instituția Publică „Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură” împotriva Societății pe Acțiuni „AIDÎN”, intervenient accesoriu Curtea de Conturi privind încasarea subvențiilor acordate, dobânzii de întârziere și a penalităților.

Se menține hotărârea din 13 aprilie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Central.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Victor Burduh